

Datum: 2 juli 2013
Aan: De gemeenteraad
Van: Het college van Burgemeester en wethouders
Onderwerp: Evaluatie Adviseur Kunst&Cultuur en Cultuurmakelaar
ID-nummer: ID13.01826

Dit memo bevat de evaluatie van de periode waarin de Adviseur Kunst&Cultuur en de Cultuurmakelaar sinds hun benoeming en aanstelling actief waren. De evaluatie is gebaseerd op verslaglegging over en waarneming van hun activiteiten. Onze conclusie uit de evaluatie is, dat voortzetting van beide functies na 31 december 2012 wenselijk is. In de concept-programmabegroting 2013 hadden wij dan ook voorstellen gedaan om de financiële grondslag daarvoor te regelen.

Uw raad heeft op 7 november 2012 bij de besluitvormende behandeling van deze concept-begroting het amendement 6/9-2012 aangenomen en daarmee ons opgedragen om in het kader van wijkgericht werken een coördinerend wijkmanager aan te stellen. In dezelfde vergadering besloot u op basis van een ander amendement (6/10-2012), om deze coördinerende manager te financieren uit de voorgestelde middelen voor continuering van de functies van de kunstadviseur en Cultuurmakelaar.

Op basis van het door de raad aangenomen amendement 6/10-2012 hebben wij per 1 januari 2013 geen nieuwe overeenkomst voor levering van diensten aangegaan met de Adviseur Kunst&Cultuur en geen subsidie meer verleend aan schouwburg De Kampanje voor het aandeel "Cultuurmakelaar" in de kosten van de combinatiefunctie makelaar/medewerker schouwburg. De financiële grondslag daarvoor was immers niet meer aanwezig.

Over de verdere afwikkeling van amendement 6/9-2012 (aanstelling coördinerend wijkmanager) hebben wij u ingelicht met Raadsinformatiebrief RI13.0107.

Zoals gezegd is onze conclusie van de evaluatie, dat op grond van de ervaringen in de eerste benoemingsperiodes voortzetting van de functies Adviseur Kunst&Cultuur en Cultuurmakelaar gewenst is. Hun positieve bijdragen aan het culturele leven in Den Helder zijn voor ons evident, zie daartoe de hierna opgenomen evaluatie.

DE EVALUATIE

1. Inleiding

In 2007 stelde de toenmalige gemeenteraad de Kadernota Cultuur 2007 vast en gaf daarmee het toenmalig college de opdracht tot ontwikkeling van een "... nieuwe, eigentijdse structuur van advies- en samenwerking op het gebied van professionele én amateurkunst". Bij besluit van 9 maart 2010 werd zo'n structuur een feit, bestaande uit een Cultuurplatform met daaraan gekoppeld een Cultuurmakelaar en een onafhankelijke Adviseur Kunst&Cultuur, als eenhoofdige vervanger van de Adviescommissie Beeldende Kunst. De structuur op zich en het Cultuurplatform zijn voor onbepaalde tijd ingesteld. Voor de functies adviseur en makelaar gelden benoemingstermijnen, die beide op 31 december 2012 voor de eerste keer afliepen. De evaluatie van de Kadernota in de commissie MO van 13 september 2010 gaf geen indicaties voor beleidswijzigingen.

Het open Cultuurplatform biedt deelnemers uit zowel de professionele als amateur kunst en cultuursector een podium voor uitwisseling van kennis en expertise en het versterken van bestaande en smeden van nieuwe samenwerkingsverbanden. De Cultuurmakelaar is de motor voor het platform, maar speelt daarnaast een eigenstandige rol bij het initiëren, begeleiden en –waar nodig ook daadwerkelijk- ondersteunen van culturele activiteiten.

De expertise en het netwerk van de kunstadviseur bewezen van meet af hun waarde bij ook zware beleidszaken op het gebied van kunst en cultuur en toepassen van de zogenaamde percentage-regeling bij bouwprojecten waarvoor de gemeente opdrachtgever is, zoals het nieuwe zwembad.

De structuur en de werking daarvan is eind 2012 als geheel en op onderdelen geëvalueerd. Dit onder meer om antwoord te krijgen op de vraag, of de functies van kunstadviseur en Cultuurmakelaar na 31 december 2012 gecontinueerd konden worden en zo ja onder welke voorwaarden.

2. Op onderdelen

2.1. De structuur op onderdelen

Basis voor de evaluatie van de structuur zijn de bij de instelling vastgelegde rollen en functies van de samenstellende delen¹ en verslaglegging van werkzaamheden van de CultuurMakelaar en waarneming van het werk van de Adviseur Kunst&Cultuur tot en met 2012.

2.2. De Cultuurmakelaar en het Cultuurplatform

Deze twee onderdelen van de structuur zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden: als elkaars klankbord en omdat de makelaar het platform en de kerngroep (het DB) daaruit secretariael en inhoudelijk ondersteunt. De benoemingstermijn voor de makelaar was drie jaar.

De consultatieronde in de culturele sector waarmee de makelaar haar werk in 2010 begon leverde een goed en breed beeld op van hoe de sector het cultuurklimaat in Den Helder ervaart. Deze informatie leidde door systematisch gebruik tot betere, ook praktische samenwerking tussen partijen. De uitkomsten waren bouwstenen voor het ontwikkelen van de website Topcultuurmakelaar.nl. Deze site bevat naast een interactieve evenementenkalender een digitaal uitwisselingsplatform voor de sector. De makelaar is verantwoordelijk voor deze site.

Afgeleid van de inventarisatie organiseerde de Cultuurmakelaar, samen met vele vrijwilligers, in 2012 het eerste Helden Korenfestival en was zij een van de drijvende krachten achter het cultureel siteprogramma van het Clipper Event 2012.

In 2012 legde de Cultuurmakelaar met een uit het platform geformeerde werkgroep de eerste fundamenten voor het culturele siteprogramma van SAIL Den Helder 2013. Mede door haar vasthoudendheid kwam er tijdig duidelijkheid over hoeveel geld er binnen het budget van SAIL Den Helder beschikbaar was voor de uitwerking van een programma. Ondanks het feit dat deze bijdrage relatief gering was, realiseerde de werkgroep onder leiding van de CultuurMakelaar maximale programmering en ook letterlijk een uitstekend presentatiepodium voor Helderse én regionale artiesten.

De functie Cultuurmakelaar is gecombineerd met een functie binnen schouwburg De Kampanje, waar de makelaar ook gestationeerd is.

Eind 2012 leverde het platform vanuit zijn adviesfunctie het college een gedegen en op eigen onderzoek gebaseerd advies over de gevolgen van de gemeentelijke bezuinigingen in en voor de cultuursector, inclusief aanbevelingen van de opvang daarvan. De makelaar speelde daarbij een belangrijke ondersteunende rol.

2.3. De adviseur Kunst&Cultuur

Door zijn expliciete, onafhankelijke adviesrol naar het college van B&W heeft de adviseur een meer solitaire rol in het geheel, maar hij is wel degelijk onderdeel daarvan. Een van zijn basistaken is advisering aan het college over zaken rond het gemeentelijk kunstbezit. In dat licht is de adviseur sinds zijn aanstelling nauw betrokken bij het veel (beleids)aandacht vergende dossier van de transformatie van de bestaande kunstuitleen naar een eigentijdse vorm, inclusief de waardering van het gemeentelijk kunstbezit ter voorbereiding van de overdracht daarvan aan een nieuwe kunstuitleen. In het logische verlengde hiervan was en is de adviseur betrokken bij de ontwikkeling van een bezoekerscentrum op Willemsoord, met daarin naast een nieuwe kunstuitleen/expositieruimte een informatiecentrum over de ontwikkelingen van het Stadshart en Willemsoord en de VVV.

In het kader van toepassing van de percentageregeling is de kunstadviseur betrokken bij de keuze van een kunstuiting bij het nieuwe zwembad. Zijn onafhankelijke positie, specifieke deskundigheid en netwerk droegen daar vanaf het begin positief bij.

De adviseur is niet in dienst van de gemeente, maar werkt op basis van een met hem gesloten overeenkomst tot levering van diensten. Kosten voor het uitvoeren van basiswerkzaamheden zoals rond het gemeentelijk kunstbezit en de doorontwikkeling van een kunstuitleen, zijn op declaratiebasis vergoed uit het daarvoor op de begroting beschikbare budget. Kosten voor advisering over toepassen van kunst bij projecten zoals bij het nieuwe zwembad komen uit de betrokken projectbegroting.

De oorspronkelijke benoemingstermijn voor de Adviseur Kunst&Cultuur was twee jaar. Om praktische redenen is het wenselijk deze termijn net als die van de CultuurMakelaar op drie jaar te bepalen.

---

¹ Op pagina 4 van dit memo is een schematisch overzicht weergegeven van de positie, rol en taken van de Adviseur Kunst&Cultuur, de Cultuurmakelaar en het Cultuurplatform, zoals op 9 maart 2010 door ingesteld door B&W

2.4. Bestaansrecht en potenties.

De structuur als geheel en elk afzonderlijk samenstellend deel hebben hun bestaansrecht en -kracht bewezen. Er is veel potentie aanwezig voor initiatieven, maar ook voor goede advisering aan ons college over en deskundige begeleiding van ontwikkelingen in de culturele sector. Het zou zonde zijn als dit niet verder wordt benut en uitgebouwd. Voor het behalen van het volle rendement is – zoals al eerder genoemd - gerichte inspanningen nodig om het zelf organiserend vermogen van de structuur te versterken.

Conclusie: De evaluatie toont aan, dat de structuur zoals die in 2010 is opgezet zijn bestaansrecht en potenties heeft bewezen. Tegelijk is ook duidelijk, dat doorontwikkeling nodig is om een en ander nog hechter te maken en potenties maximaal uit te nutten. Dat geldt zowel voor de structuur als geheel, als voor de samenstellende delen.

Het bestaansrecht en aanwezigheid van draagvlak bleken uit de felle protesten die wij ontvingen rondom het schrappen van de budgetten voor herbenoeming van de Kunstadviseur en de CultuurMakelaar van het Cultuurplatform en uit het verenigingsleven. Het cultuurplatform en de kerngroep daaruit pleitten daarbij met klem voor het vinden van middelen om de herbenoeming van zowel de Cultuurmakelaar als de Kunstadviseur mogelijk te maken.

3. Randvoorwaarden voor de toekomst

3.1. het Cultuurplatform

Ondanks positieve ontwikkelingen en initiatieven is het voor onbepaalde tijd ingestelde Cultuur-platform nog niet helemaal in rol en positie. Bij de verdere ontwikkeling is ondersteuning door bijvoorbeeld de Cultuurmakelaar onontbeerlijk. Voorwaarde is, dat het platform vanuit een duidelijke positie de komende periode een hoog zelf organiserend vermogen ontwikkelt. De Cultuurmakelaar is daarbij initiërend en ondersteunend, de gemeente faciliterend. De kunstadviseur kan bijdragen aan de inhoudelijke ontwikkeling van het platform.

3.2. de Cultuurmakelaar.

De makelaar ontwikkelde zich tot een toegevoegde waarde in het culturele veld. De daarbij behaalde resultaten moeten deels nog wel als – en dat is niet negatief bedoeld – “toevallig” worden beschouwd. Blijvend succes moet volgen uit de doorontwikkeling van de functie. De positieve interactie en synergie tussen de functies “Cultuurmakelaar” en “medewerkster schouwburg” blijft daarbij aan de orde, maar de scheidslijn daartussen moet duidelijker worden gemarkeerd. Het moet voor een ieder duidelijk zijn wanneer taken van de ene functie en wanneer taken van de andere functie worden uitgevoerd.

3.3. de Adviseur Kunst&Cultuur.

De adviseur heeft de afgelopen anderhalf jaar zijn meerwaarde bewezen, zeker waar het ging om de inbreng bij de behandeling van de zwaardere dossiers met hoge prioriteit. De wendbaarheid en flexibiliteit en inzetbaarheid winnen het duidelijk van de adviescommissie beeldende kunsten die tot 2010 actief was op het vlak van kunstadvisering. Voor de hierboven genoemde projecten als de doorontwikkeling van de kunstuitleen c.a. is continuïteit van de lopende begeleiding door de adviseur van belang, zo niet een voorwaarde voor toekomstig succes. Daarnaast is er duidelijk behoefte en noodzaak om hem de nog niet of gedeeltelijk aangevatte taken ter hand te laten nemen.

4. Eindconclusie op grond van de evaluatie

Aan de hand van de evaluatie constateren wij, dat de in 2010 ingestelde structuur voor advies en samenwerking in de Helderse kunst- en cultuurwereld als geheel en wat de afzonderlijke delen betreft voldoet aan de verwachtingen die wij daarvan hadden. Wij zien potenties voor doorontwikkeling, onder nader te stellen voorwaarden. Continuering van de functies is dan ook gewenst.

Adviseur Kunst & Cultuur	Cultuurplatform	Cultuurmakelaar
<p>Algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Functie ingesteld bij besluit van B&W-besluit dd 9 maart 2010; ▪ Door het college aangesteld per 1 juni 2011, vooralsnog tot en met 31 december 2012. <p>Positie, rol en taken: Onafhankelijke, (on)gevraagde advisering aan het college over:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ al dan niet autonome uitingen van vooral beeldende kunst en over cultuur(uitingen); ▪ gemeentelijk aankoopbeleid kunst, het gemeentelijk kunstbezit en over beeldende kunstenaars(kwaliteitsadvies); ▪ toepassing beeldende kunst in openbare ruimte of op beeldbepalende locaties, ▪ medebeoordeling (steden)bouw-kundige plannen en projecten, bij kunst in de wijken samen met bewoners en gebruikers; ▪ opdrachten in kader toepassing procentregeling; ▪ bestedingen mogelijk nog te vormen cultuurfonds. <p>Overige taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ inzet voor verwerving niet gemeentelijke gelden (fondsen, sponsorbijdragen) ten bate van kunst en cultuur(projecten) en culturele evenementen. 	<p>Algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Platform ingesteld bij collegebesluit dd 9 maart 2010, <i>als geheel</i>, dus geen benoeming afzonderlijke deelnemers; ▪ oprichting 21 april 2011; <p>Positie, rol en taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ open en breed podium voor personen of organisaties op wat voor manier ook betrokken bij uitoefening en/of ondersteuning van professionele én amateurkunst en cultuur in Den Helder. ▪ door het college erkent als gesprekspartner en waar aan de orde ook als <i>adviseur</i> op het brede terrein van het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid; ▪ gevraagd en ongevraagd reageren op de adviezen van de Kunstadviseur, zo fungerend als diens geweten; ▪ het college hanteert adviezen, ideeën en voorstellen uit het platform als waardevolle bijdragen aan de ontwikkeling van het Helderse kunst en cultuur(beleid); ▪ podium uitwisseling meningen en ideeën en bevordering samenwerking en innovatie; ▪ stadsbreed bevorderen van waardering voor en daarmee deelname aan kunst en cultuur. 	<p>Algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Functie ingesteld bij besluit van het college dd 9 maart 2010; ▪ functionaris per 1 juli 2010 in dienst bij schouwburg de Kampanje (combifunctie); <p>Positie, rol en taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uitvoerende functie; ▪ nauw verbonden en ondersteunend aan het platform; ▪ samenbindend, initiërend en ondersteunend actief in het Helderse cultuurveld; ▪ ondersteunend organisator en trekker nieuwe initiatieven, zonder overname verantwoordelijkheid eigenlijke organisatie; ▪ in kader citymarketing specifieke aandacht culturele programmering binnenstad; ▪ in kaart brengen (alle) Helderse kunst- en cultuuractiviteiten; ▪ inventariseren en ordenen van publieksactiviteiten van (alle) kunst- en cultuurorganisaties; ▪ opstellen en bijhouden van een gemeente brede agenda kunst- en cultuuractiviteiten, o.a. voor organisatoren bedoeld ter afstemming activiteiten e.d. en zoeken naar samenwerking; ▪ opzetten en beheren sinds 21 april 2011 in de lucht zijnde website waarop o.a. (alle) publieksactiviteiten: www.topcultuurmakelaar.nl.